

Kvalitetsrapport 2022

Boende för ensamkommande barn och unga

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
1. Inledning	2
1.2 Kvalitetsuppföljning	2
1.3 Målgruppen.....	5
1.4 Nöjdhetsuppföljning	6
2. Värdegrundsarbete.....	7
2.1 Resultat värdegrundsarbete	7
3. Vägen mot etablering och ett självständigt liv	8
3.1 Resultat vägen mot etablering och ett självständigt liv.....	9
4. Kommunikation mellan utförare och handläggare	10
5. Sammanfattande bedömning	11
6. Checklista tillsyn 2022.....	13

I. Inledning

Ensamkommande barn definieras utifrån FN:s barnkonvention, som barn under 18 år, som är skilda från sina föräldrar eller vårdnadshavare före eller efter ankomsten till Sverige.

Asylsökande ensamkommande barns rättigheter utgår från att särskild hänsyn tas till barnets bästa, att barnets asylskäl prövas särskilt och barnet har rätt till en god man. Med begreppet unga avses personer som fyllt 18 men inte 21 år.

Migrationsverket anvisar asylsökande ensamkommande barn till landets samtliga kommuner. Kommunerna ansvarar för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. Ansvaret gäller både asylsökande barn samt barn och unga som har fått uppehållstillstånd.

Antalet ensamkommande barn som söker asyl i Sverige har minskat från år till år sedan 2015. År 2015 ansökte drygt 35 000 ensamkommande barn om asyl i Sverige och under år 2019 minskade antalet till under ett tusen. Möjligheten att söka asyl har begränsats ytterligare på grund av coronapandemin och under 2020 ansökte 500 ensamkommande barn om asyl i Sverige. Utvecklingen sedan år 2015 har dock gått mot en högre andel yngre barn. 2021 minskade antalet ensamkommande barn och unga ytterligare. Under 2022 kom, som en konsekvens av kriget i Ukraina, fler barn till Sverige därifrån. Dessa barn och unga ensamkommande har haft närstående eller anhöriga i Sverige vilket resulterat i boenden hos dem. *(Siffrorna ovan är från Kunskapscentrum för ensamkommande barns slutrapport, artikelnummer 2021-2-7239)*

Beslut kring insats för boende och eventuellt kompletterande insatser görs utifrån individuella behov och förutsättningar efter utredning av socialsekreterare i Nacka kommun och uppföljningen på individnivå sker inom nämnden Arbete och försörjning. Nämnden ansvarar även för kvalitetsuppföljningen av respektive boende. För mer information om uppdrag och placeringsformer som åligger de externa utförarna av boende, se avsnitt 1.3.

1.2 Kvalitetsuppföljning

Enligt Socialtjänstlagen, SoL 3 kap 3 § ska kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Verksamheter inom socialtjänstens verksamheter ska tillämpa ett ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet enligt Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2011:9).

Kvalitetsuppföljningen syftar ytterst till att följa upp hur det systematiska kvalitetsarbetet hos utförare når upp till nationella och kommunala mål. Det övergripande syftet med uppdraget är att säkerställa att barn och unga som placeras utanför det egna hemmet och hemlandet alltid ska garanteras trygghet, säkerhet och en i övrigt god vård.

Genom identifiering av förbättringsområden syftar även uppföljningen till att öka måluppfyllelsen. Även krav i lagstiftning, föreskrifter och avtal som avser det specifika uppföljningsområdet, följs upp genom att Nacka kommun genomför regelbunden tillsyn för att säkerställa kvalitet och systematisk uppföljning.

Genomförande och urval

Kvalitetsuppföljningen omfattar utförarnas boendeinsatser relaterat till ställda nationella krav, samt avtalskrav. Samtliga utförare följs upp kopplat till de tillsynskrav som Nacka kommun

har i relation till verksamhetens utförare och det systematiska kvalitetsarbetet. Resultaten av anordnarnas kvalitetsarbete kan delvis även mätas genom den enkät (bilaga 1) som skickas till de ensamkommande barnen och ungdomarna.

Utfall och resultat analyseras och identifiering av styrkor och förbättringsområden görs.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljningen omfattar:

- ställda krav i lagrum, politiska beslut och krav i gällande avtal
- eventuella avvikelser
- förbättringsarbete
- Värdegrundsmätning och förutsättningar för etablering och självständigt liv (utifrån tillhörande resultat av barn- och ungdomsenkäten)

Uppföljningen omfattar även granskning av eventuell rapportering från tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Tre av årets 14 utförare har under året redovisat tillsyn av IVO. Protokoll från IVO visar på god, ändamålsenlig och anmärkningsfri verksamhet.

Urvalet av utförare för den årliga kvalitetsuppföljningen görs på två sätt. Dels genom eventuellt till myndigheten/kommunen inkomna avvikelser, klagomål eller tillsynsresultat från Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Vanligtvis görs det andra urvalet genom att identifiera de boenden som har flest antal placeringar, de utförare som har placeringar av yngre barn (under 15 år) samt de utförare som har barn och unga med mer omfattande behov av omsorg och vård.

I år är det relativt få ensamkommande barn och unga som är placerade hos Nacka kommuns utförare av boenden och samtliga 13 utförare har fått lämna uppgifter inom ramen för kvalitetsuppföljningen rörande boendet för ensamkommande barn och unga. Utförarna är antingen ramavtalade eller i vissa särskilda fall direktupphandlade boenden och innefattar placeringsformerna konsulentstödda jourhem, konsulentstödda familjehem, hem för vård eller boende (HVB) samt stödboenden inklusive träningslägenheter.

I årets uppföljning har samtliga utförare granskats utifrån uppsatta krav och lagefterlevnad med återrapportering av väsentliga delar av uppföljningen i den så kallade Checklistan (som ligger längst bak i dokumentet).

Antalet placeringar har successivt minskat i antal vilket föranlett att fyra av nedanstående boenden inte har några ensamkommande barn och unga vid uppföljningstillfället men att de är aktuella för uppföljning då de haft minst en placering vid något tillfälle under 2022.

I årets uppföljning har även ett antal frågor ställts till utförarna som rör dialog och samarbete med Nacka kommun. Redovisning av svaren sammanfattas under rubrik 4.

Frågorna som ställdes var följande: 1) *Hur upplever du/ni dialogen/kommunikationen med kommunens handläggare?* 2) *Vilka utmaningar upplever du/ni som de största kopplat till denna målgrupp?* 3) *På vilket sätt tycker du/ni att vi skulle kunna utveckla vår kvalitetsdialog med er som leverantörer?*

Följande utförare omfattas av årets kvalitetsuppföljning för boende av ensamkommande barn och unga:

Solå Ungdomscenter	Träningslägenhet	1 placering
Caleo Omsorg	Stödboende/Träningslägenhet	1 placering
Familjeenheten Sverige AB	Familjehem	1 placering
Patia AB	Familjehem	1 placering
Magelungen utveckling AB	HVB hem	1 placering
Stockholms Stadsmission	Stödboende/Träningslägenhet	2 placering
Svenska Familjehem	Familjehem	1 placering
Pär Sonesson/Active omsorg AB	Familjehem	1 placering
Familjehemskonsulter Sv. AB	Familjehem	1 placering
Humana	Jour/Familjehem	1 placering
Victoryteamet AB	Stödboende/Träningslägenhet	1 placering
Familjehemskonsulenter Sv/EKB grupp	Stödboende/Familjehem	1 placering
Kricagården & Trädgårdsvillan	HVB hem	1 placering

Under 2022 har antalet ensamkommande barn och unga fortsatt minska och vid tillfället för uppföljningen fanns sammanlagt 20 barn/unga varav en har flyttat till eget boende och 9 bor hos anhörig eller närstående (flertalet av dessa barn/unga är från Ukraina), en placering i familjehem i kommunal regi där familjerna ges stöd och följs upp kontinuerligt av familjehemssekreterare från Nacka kommun. Nio barn/unga kvarstår som aktuella för denna uppföljning av boende med externt ansvariga utförare under 2022. Dessa ungdomar är alla 16 år och äldre.

Samtliga uppföljda utförare är privata leverantörer av boende för ensamkommande barn och unga.

Vid placering i Nacka kommun utreds barnets/den unges behov av socialsekreterare med särskild kompetens av barnutredningar. Kommunen ansvarar för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet har rätt till enligt socialtjänstlagen. Kommunen beviljar insats och väljer då en lämplig boendeform utifrån barnets/den ungas behov, ålder och självständighetsgrad. Kommunen placerar ensamkommande barn och unga i jourhem, familjehem, stödboende eller träningslägenhet. Placeringsformen stödboende och träningslägenhet är som regel aktuellt för ensamkommande unga över 18 år som bedöms vara tillräckligt mogna och självständiga för denna boendeform.

Utöver ett tryggt och säkert boende har boendena uppdraget att stötta de ensamkommande barnen/unga i sin etablering i Nacka och Sverige genom att förbereda den unga för ett självständigt boende och ett vuxenliv.

Placeringsformer för ensamkommande barn och unga

- **Konsulentstött jour- eller familjehemsverksamhet** är utförare som tillhandahåller platser i enskilt hem som kan ta emot barn och unga för kortare eller längre tid. Med konsulent avses en person som är anställd för att ge utbildning, stöd och handledning

till privata jour- eller familjehem. Enligt lag ska jourhemmet ha ett aktuellt godkännande av en socialnämnd samt ett tillstånd via Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

- **Jour- och familjehem i kommunal regi** är familjer som i eget hem tar emot barn och unga för kortare eller längre tid. Dessa familjer är rekryterade, utredda och direkt ersatta av Nacka kommun. De erhåller stöd och utbildning av kommunens egna familjehemssekreterare.
- **Hem för vård eller boende (HVB)** kan vara ett lämpligt boende för unga med ett större behov av stöd, tillsyn, social träning och struktur. Ungdomarnas tillvaro struktureras med skola, arbete och fritid. Inriktningen är tryggt och säkert boende under en övergångsperiod. Tillstånd från IVO krävs.
- **Stödboende** är ett eget boende med individanpassat stöd och passar unga som är relativt självständiga, men som är i behov av visst stöd under en begränsad tid. Stödboende bedrivs ofta i en sammanhållen lokal. Det kan fungera som utslussning efter vistelse på HVB eller institutionsboende. Tillstånd från IVO krävs.
- **Träningslägenhet** är en form av stödboende för unga vuxna som fyllt 18 år och som bedöms vara i visst behov av stöd för att inom kort klara ett eget boende. I undantagsfall kan denna boendeform även vara aktuell för ungdomar 16–17 år med en mycket hög nivå av mognad och ansvarstagande samt ett starkt socialt nätverk. Målet är att den unge ska utvecklas till en självständig individ som klarar att sköta ett boende på egen hand både ekonomiskt, praktiskt och socialt. Placerad ungdom har en kontaktperson, vilken arbetar stödjande för att stärka ungdomen utifrån ett etableringsfokus. Insatsen ska stärka ungdomen att hitta sina styrkor och drivkrafter för att på sikt ska kunna och leva ett självständigt liv.

1.3 Målgruppen

Ensamkommande barn och unga är inte någon homogen grupp. De har olika förutsättningar, förmågor och styrkor och upplever olika typer av svårigheter och utmaningar. Deras behov kan se mycket olika ut. Därför är det viktigt att de som arbetar med ensamkommande barn och unga uppmärksammar både utsatthet, styrkor och förmågor som finns hos varje barn/ungdom.

I rapporten 294/2018 från Statens beredning för medicinsk och social utvärdering har ensamkommande barn och unga uppgivit att vägledning, stöd och kontinuitet är betydelsefulla faktorer för deras integrering, hälsa och funktionsförmåga. Även möjlighet till inflytande och självständighet i relation till vuxna är viktigt, liksom inflytande i boendet och tillgång till skola och fritidsaktiviteter.

Nacka kommuns kvalitetsuppföljning omfattar dessa faktorer genom att på olika sätt följa upp utförarens arbetssätt för anpassade insatser utifrån de individuella behoven, insatser för stärkande av individens förmågor och självständighet samt barnens och de ungas inflytande, skolgång och fritidsaktiviteter.

För att ge en bild av målgruppen sammanställs kön- och åldersfördelning samt asylstatus och

boendeform vid tiden för uppföljningen 2022, i nedanstående tabell 1 och 2.

Det faktum att andelen unga vuxna, i relation till barn, är så stor ställer höga krav på utförare att arbeta med uppdraget att stötta de unga till egen försörjning och ett självständigt liv. Ett fortsatt fokus på etablering och utveckling av arbetssätt bedöms därför vara av vikt för både kommun och utförare samt andra centrala aktörer i samhället och kring den unga.

Antalet placeringar av ensamkommande barn och unga har minskat drastiskt för varje år sedan 2018. I augusti 2022 ansvarade Nacka kommun för totalt 27 ensamkommande barn och unga i jämförelse med 2021 då siffran var 40. Fem barn/unga har fått permanent uppehållstillstånd (PUT) 2022 jämfört med 22 barn/unga 2021 och 56 personer 2020. Andelen asylsökande har dock ökat från tre 2021 till sju 2022. Två barn/unga fick avslagsbeslut 2022 liksom 2021.

Andelen flickor var i stort sett den samma 2021 och 2022 men till antal åtta 2022 i jämförelse med 12 flickor 2021. Antal placeringar hos Nacka kommuns utförare är nio till antalet i oktober/november 2022, i jämförelse med 21 i oktober/november 2021. En förklaring till skillnaden är att andelen barn som är placerade i så kallade nätverkshem har ökat på grund av ökad andel ukrainska barn under 2022. Nätverkshem ett familjehem hos anhöriga eller närstående och då finns ingen utförare inblandad utan kontakt och eventuellt stöd sker direkt med ansvarig socialsekreterare från kommunen. Nätverkshem ingår inte i kvalitetsuppföljningen.

Tabell 1 Ensamkommande barn och unga – kön och ålder och antal per boendeform Nacka kommun, augusti 2022

Totalt antal barn/unga	Flickor	0-15	16-18 år	18-20 år	20+ år
27	8	6	12	7	2

Boendeform	Jourhem	Familjehem	HVB	Stödboende	Eget boende
	10	9	1	5	2

Tabell 2 Ensamkommande barn och unga asylstatus Nacka kommun, augusti 2022

PUT	TUT	ASYL	AVSLAG
5	13	7	2

1.4 Nöjdhetsuppföljning

Nacka kommun har även i samband med denna kvalitetsuppföljning genomfört en enkätundersökning för att mäta ensamkommande barns och ungas nöjdhet med sin situation och sitt boende (på grund av förändrad periodicitet för kvalitetsuppföljningen, i enlighet med beslut AFN 2019/58, från var sjätte månad till årligen sändes inte enkäten ut 2019).

Nöjdhetsuppföljning 2022 genomfördes med en webbenkät som sändes ut via sms under december inklusive fyra påminnelser därefter.

Enkäten sändes till nio ensamkommande barn/unga, i jämförelse med föregående år då antalet var 36, vid tiden för uppföljningen. Den stora förändringen beror dels på ett minskat antal placerade barn/unga, dels på att de ukrainska ensamkommande barnen, placerade i så kallade nätverkshem, inte omfattats av denna uppföljning. Sju av nio har svarat på enkäten. Då Nacka kommun i dagsläget har så pass få placeringar och endast en hos varje utförare kan inte resultaten av nöjdhetsuppföljningen redovisas per utförare. Svarsunderlaget utifrån boendeform blir även det för begränsat för att kunna sammanställas.

Vid tiden för uppföljningen är det tre barn/unga som bor i stödboende/träningslägenhet. Fem bor i familjehem och en på HVB hem. Boendena som omfattas av kvalitetsuppföljningen är betydligt fler i och med att de vid någon period under 2022 haft placeringar av ensamkommande barn eller ungdomar, även om det inte längre var så vid uppföljningstillfället under november-december.

I enkäten fick barnen/de unga ta ställning till fyra påståenden med hjälp av en tregradig skala med röd, gul och grön ”smiley” där röd är det mest negativa värdet (1) och grönt det mest positiva (3). Se vidare resultat under punkt 2.1

2. Värdegrundsarbete

Nedan följer en redogörelse för enkäten som också relaterar till anordnarnas resultat och effekt av deras värdegrundsarbete och insatser samt måluppfyllelse av nationell lagstiftning och kommunalt beslutade mål.

Diskrimineringslagen

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lag (2014:958).

Nacka kommuns värdegrund/vision – öppenhet och mångfald

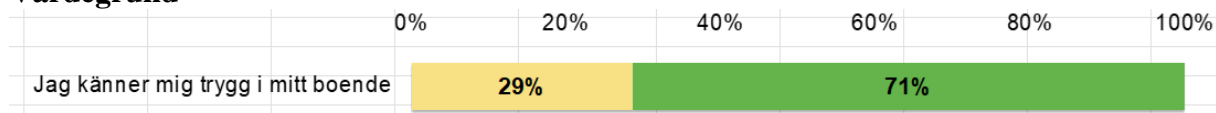
Öppenhet är ett förhållningssätt som leder till mångfald. Innebörden av öppenhet och mångfald utvecklas i de politiska partiprogrammen, i de kommunala verksamheterna, i olika privata företags verksamhetsplaner och i enskilda människors handlande.

Värderingen speglar kommunens tro att människor kan och vill själva, att de fattar rationella beslut utifrån en kunskap om sin situation och sina behov.

2.1 Resultat värdegrundsarbete

Tidigare uppföljningar har visat att anordnarnas arbete med värdegrund och diskrimineringsfrågor omfattar såväl personal som boenden och de placerade barnen/ungdomarna. Det som skiljer sig mellan utförare är främst hur personalen utbildas och fortbildas i dessa frågor samt omfattningen av det förebyggande arbetet och det systematiska kvalitetsarbetet inom området. I nöjdhetsuppföljningen har en fråga ställts som handlar om den upplevda tryggheten i boendet vilken knyter an till värdegrundsarbetet. De sammanställda resultaten visas i figur 1 nedan.

Figur 1 Sammanställt resultat av nöjdhetstoppföljning ensamkommande barn och unga Värdegrund

Siffrorna är likvärdiga föregående års mätning med ett väldigt positivt utfall. I jämförelse med siffrorna från 2017, då mätningarna startade, kände sig 21 procent av barnen/ungdomarna mycket trygga och i år är det 71 procent. Föregående år var den gröna och högsta graderingen likvärdig (69 procent) men 3 procent var inte alls trygga. I år är den siffran 0 procent. Skillnaden i antal respondenter i år i jämförelse med tidigare år behöver tas i beaktning när siffrorna ställs mot varandra men varje individ räknas och att känna sig trygg i sitt boende är en förutsättning för upplevt välmående, en fungerande skola och en tillit till samhället/framtidstro.

Tidigare har resultatet från enkäten brutits ned på kön, boendeform och ålder. I år kan dessvärre inte dessa siffror redovisas, eftersom det är så få personer i urvalet. Det vi kan lyfta fram här är att resultaten/utfallet i nöjdhetstoppföljningen går i linje med den bedömning som gjorts utifrån socialsekreterarnas kontakt och uppföljning av utförares arbetssätt, bemötande, främjande av trygghet och motverkande av diskriminering hos kommunens utförare.

3. Vägen mot etablering och ett självständigt liv

I detta avsnitt redovisas utförares förmåga att skapa förutsättningar för att främja barnets/den unges självständighet och etablering i Nacka och Sverige. Målområdet omfattar framför allt ensamkommande unga vuxna, över 18 år, och i särskilda fall ungdomar under 18 år med hög nivå av självständighet och ansvarstagande. Flera utförare har placeringar av barn i yngre åldrar än 18 och därmed skiljer sig uppdraget åt, såsom redovisats i avsnitt 1.3. Fokus för yngre barn är på en fungerande familjesituation och trygg uppväxt. Samtliga utförare omfattas dock av de aktiviteter och insatser som är kopplade till målområdet och slutmålet för samtliga utförare är att förbereda barnet/den unge för ett självständigt liv och etablering i samhället.

Socialtjänstlagen

1 kap. Socialtjänstens mål
 1 § Samhällets socialtjänst ska på demokratins och solidaritetens grund främja människornas
 - ekonomiska och sociala trygghet,
 - jämlikhet i levnadsvillkor,
 - aktiva deltagande i samhällslivet.
 Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.
 Verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Bästa utveckling för alla

Fokusområde

Egen försörjning är en vinst för alla. Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser.

3.1 Resultat vägen mot etablering och ett självständigt liv

I Nacka kommun görs flertalet kvalitetsuppföljningar inom olika områden för att säkra kvaliteten hos de anordnare och utförare av tjänster som rör, i detta fall, ensamkommande barn och unga. Ett av de viktiga områden som följs upp är förutsättningar för barn/unga att etablera sig i det svenska samhället och nå ett självständigt liv och så småningom egen försörjning. Den progression som sker under den tid där Nacka kommun är ansvarig för individen är central i arbetet för att på bästa sätt bidra till de förutsättningar som krävs för att nå goda resultat under den ”resan”.

En av indikatorerna för mätningen avser skolgång, fritid, planering och kontakt med arbetslivet. Uppgifterna är inhämtade från Familjehemsvården i Nacka kommun. Det sammanställda resultatet presenteras nedan i tabell 3 och det är procentuella siffror vilket påverkar resultatet då antalet individer i målgruppen har minskat ytterligare under 2022 och speciellt i slutet av året.

Alla ungdomar har ett uppdrag och en planering framåt, framför allt de ungdomar som är något äldre och närmar sig avslut på grund av uppnådd ålder. I enkäten som skickas till de unga ställs frågan ifall ungdomarna själva ser en bra framtid framför sig och utfallet i år är mycket positivt. Se figur 2 nedan.

Resultaten kring skolgång i yrkes- eller högskoleförberedande gymnasieprogram visar i mätningen på en nedgång från 84 till 68 procent 2022. En jämförelse med 2021 ska göras med försiktighet då underlaget har skiftat beroende på tidpunkt och årets inhämtning av statistik samt mätning gjordes i slutet av året. Med det sagt bör en djupare analys av resultatet genomföras då yrkes- och högskoleförberedande studier är ett viktigt led i strävan efter självständighet och etablering i samhället.

Vidare sker uppföljning av ungdomarnas möjlighet till feriearbete inom ramen för Nacka kommuns feriejobbsverksamhet. Av de ensamkommande ungdomar som sökte feriejobb sommaren 2022, totalt tio barn/unga, erbjöds samtliga en plats och tackade ja. 100 procent i jämförelse med föregående års 80 procent av de sökande fullföljde sin ferieanställning. Se tabell 3 nedan.

Resultatet i år kan handla om att det totalt är färre barn/unga och att chansen till att alla får en ferieplats därmed ökar. Nacka kommun har också lagt stor vikt vid att alla ensamkommande unga över 16 år ska få möjligheten till ett feriejobb. Feriejobbet pågår under tre veckor och är förlagd till någon av de kommunala verksamheterna i kommunen. Vissa av ungdomarna har haft feriejobb tidigare år. Den yngsta personen var född 2005 och den äldsta 2001.

Tabell 3 Indikatorer vägen till ett självständigt liv – andel barn/unga av totalt antal placerade vid uppföljda utförare

Andel i % barn/unga	i yrkes- eller högskoleförberedande gymnasieprogram	≥16 år som arbetar extra/feriearbetar	med en aktiv fritid	med en av boendet uppföljd framtidsplan
2022	68	100		100
2021	84	80	80	95
2020	78.5	52	40.5	95
2019	68	69	80	53.3

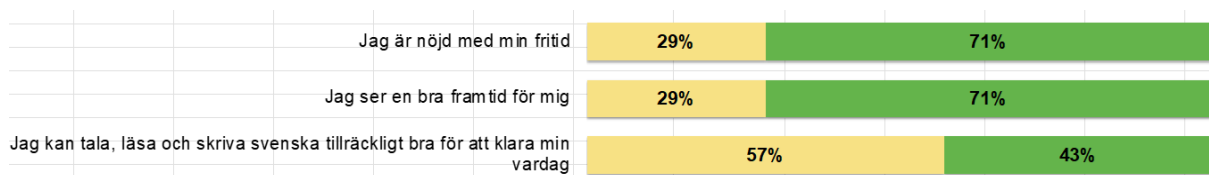
2018	38	29	78	64
2017	ingen mätning	11	92	ingen uppgift

Jag är nöjd med min fritid

Fritidsaktiviteter är en viktig del i de ungas liv och påverkar både psykisk och fysisk hälsa och välmående och kan öppna dörrar för de nätverk med människor som är så viktiga för de ensamkommande barnen/de ungas väg mot ett självständigt liv och egen försörjning. En aktiv fritid omfattas också av både lagstiftning och avtalskrav. I tabell 3 ovan har inte den procentuella siffran för ”en aktiv fritid” redovisats då det råder osäkerhet kring urval och utfall utifrån beräkningar tidigare år. Alla de nio ungdomar som omfattas av boende med stöd av privata utförare i Nacka kommun har givits möjlighet till en aktiv fritid och resultaten för nöjdhetsuppföljningen nedan visar på att ungdomarna själva är mycket nöjda.

Andelen som givit ett negativt svar på frågan ”Jag är nöjd med min fritid” låg föregående år på 20 procent mot 0 procent i år, det vill säga ingen av de unga var missnöjd med sin fritid. Se figur 2 nedan. 71 procent är mycket nöjda med sin fritid vilket är en ökning från föregående års 63 procent. Det relativt låga utfallet 2021 kan eventuellt kopplas ihop med den då pågående pandemin och dess effekter på barn och ungas fritidsaktiviteter i allmänhet.

Figur 2 Sammanställt resultat av nöjdhetsuppföljning ensamkommande barn och unga 2022 Självständighet och etablering

De ungas svar på frågan om hur de ser på sina möjligheter till en bra framtid.

I årets uppföljning har ingen svarat negativt på frågan och 71 procent ser en bra framtid för sig. Motsvarande siffra föregående år låg på 67 procent.

Ett hinder för vidare uppföljning av de ungas etablering och väg till egen försörjning och eget boende är då den unge avslutar sin insats vid Nacka kommun. Då finns det små möjligheter att följa upp hur det går och om insatserna under de första åren i Sverige också resulterade i en egen försörjning och ett fortsatt hopp om en bra framtid

Jag kan tala, läsa och skriva svenska tillräckligt bra för att klara min vardag

De sju barnen/ungdomarna som svarat på enkäten 2022 har ett betydligt lägre mått av nöjdhet på frågan om språkkunskaper i jämförelse med föregående år. 2021 var 70 procent mycket nöjda och i år ligger den siffran på 43 procent. Ingen anser dock, varken i år eller föregående år, att de inte har tillräckliga kunskaper. Det är svårt att göra statistiskt korrekta antaganden kring nedgången i och med att antalet barn/unga som deltog 2022 är så få att. Men språket är avgörande viktigt för målet om etablering och självständighet vilket föranleder behov av en djupare analys av orsakerna bakom siffrorna.

4. Kommunikation mellan utförare och handläggare

I årets uppföljning har utförarna även fått tre frågor som specifikt för dialogen med handläggarna i kommunen samt de utmaningar som utförarna ser som särskilt viktiga att synliggöra. Fem av 13 utförare har svarat på dessa frågor. De utförare som svarat har en

positiv inställning till dialogen med kommunens handläggare och att det över lag fungerar bra samt att tillgängligheten är god. Samtidigt finns det önskemål från flera av utförarna om tätare kontakt med handläggarna i individuppföljningen.

En utökad dialog önskas för att effektivisera processen och samarbetet kring utförarnas utredning och godkännande av nya jourhem.

De utförare som svarat upplever att det vid byte av handläggare uppkommer brister i kontakten med kommunen. I de fall konsulter har ersatt ordinarie personal har det, enligt utförarna, medfört att viktig information om barnen/de unga inte når personalen på det aktuella boendet och försvårar därmed insats och planering.

Önskemål från utförarna finns om att göra en översyn av det befintliga systemet för transaktioner kopplat till de ensamkommande barnen/de unga. Utförarna menar på att det nuvarande systemet försvårar situationen för ungdomarna.

Möjligheten att inkomma med synpunkter enligt ovan har varit uppskattat och svaren från utförarna kommer i sin helhet skyndsamt beredas vidare.

5. Sammanfattande bedömning

Den sammantagna bedömningen av årets kvalitetsuppföljning är att alla utförare arbetar i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. För att säkerställa att eventuellt bedömda kvalitetsbrister inte påverkar de ungas etableringsprocess genomförs regelbundna individuella bedömningar av ansvarig socialsekreterare i varje enskilt ärende. I de fall denna bedömning visar på en inte försumbar risk för negativa effekter kan omplacering av den unge behöva göras.

Efterlevnaden av nationella och kommunala krav och mål bedöms vara god. Nacka kommuns utförare arbetar på ett flexibelt och individanpassat sätt. Samtliga granskade utförare arbetar efter de lagkrav (socialtjänstlagen 3 kap 3 §) och föreskrifter som Nacka kommun ställer som krav på sina utförare av boenden för ensamkommande barn och unga.

Sedan kvalitetsarbetet påbörjades 2017 kan en successiv mognad observeras kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet. Denna mognad syns i dialog och uppföljning med utförarna men här bör även nämnas att också Nacka kommun som kravställare och ansvarig för uppföljning av kvalitet har utvecklats. Därmed finns goda förutsättningar till fortsatt utveckling av den sammantagna verksamheten kopplat till ensamkommande barns och ungas insatser och boende.

Utförarnas främsta prioritering är den verksamhet som direkt relaterar till barnet eller ungdomens mående, hälsa, skolgång och personliga utveckling samt att i dialog med socialsekreterare medverka till uppföljning. Utifrån utförarnas rapportering i kvalitetsuppföljningen 2022 är bedömningen att samtliga utförare har adekvata underlag som stärker och säkerställer en verksamhet som bedrivs utifrån gällande lagar och föreskrifter. Det finns i år inget att anmärka och alla utförare har levt upp till kraven i Checklistan och därmed garanterat ovanstående samt ordning och reda utifrån givna krav och riktlinjer.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, har i sin genomlysning, Stöd till ensamkommande barn och unga – effekter, erfarenheter och upplevelser.

Systematisk litteraturoversikt och etiska och samhällsliga aspekter <https://www.sbu.se/294>, av befintlig forskning kring målgruppen ensamkommande barn/unga funnit sju avgörande områden som påverkar integrering, hälsa och välbefinnande samt förutsättningar för en bra framtid. Ett av dessa områden handlar om ensamkommande barns och ungas erfarenheter av trauma och förlust, i kombination med osäkerhet om framtiden, som innebär en brist på grundläggande trygghet, kontroll och säkerhet. Det präglar starkt tillvaron och påverkar välbefinnandet och förmågan att hantera sin vardag och sina svårigheter samt att kunna se en framtid. Detta innebär utmaningar som förutsätter att Nacka kommuns utförare kan tillhandahålla ett tryggt och säkert boende enligt uppdraget.

Årets resultat visar på att en klar majoritet av Nacka kommuns ensamkommande barn och unga känner sig trygga i sina boenden. Ingen har angivit det lägsta värdet för trygghet i boendet. Det tyder på att trygghetsfrågan fortsatt har tagits på stort allvar hos våra utförare efter att 2020 års oroande låga siffror lyftes fram som ett särskilt viktigt utvecklingsområde det året. Utfallet 2022 är glädjande och visar på kvalitativ höjd i och med en tydligt tillfredsställande upplevd trygghet på boendena för de barn/unga som undersökningen rör.

Ett annat område som SBU ovan lyfter fram i rapporten är vikten av stödjande relationer och tillgång till skola och aktiviteter. Specifikt fritidsaktiviteter beskrivs som viktiga för att må bra, för att bygga sociala relationer och återskapa mening i tillvaron. I årets enkät kring upplevd nöjdhet kopplat till fritidsaktiviteter var det ingen som kände sig missnöjd (röd färg) och antal mycket positiva hade också ökat från föregående år.

Ingen ungdom upplever att de inte har tillräckliga färdigheter i svenska språket. Däremot behöver Nacka kommun titta närmare på orsakerna till att andelen som är mycket nöjda har sjunkit från 70 procent 2021 till 43 procent 2022. Betydelsen av stöd och råd från vuxna i skola och i förhållande till skola och utbildning understryks i SBU rapporten. I detta område behöver det säkerställas att det finns vuxna runt barnet/ungdomen, som kan vara detta viktiga stöd i skola och utbildning och initialt kring färdigheter i svenska språket.

Att få möjlighet till en ferieplass är en viktig del i de ungas väg mot ett självständigt liv. Årets resultat där alla, det vill säga 100 procent av de ensamkommande över 16 år blivit tilldelade och fullföljt sitt feriearbete är ett väldigt fint resultat.

Det finns anledning att analysera svaren från utförarna på de extrafrågor som ställdes i årets kvalitetsuppföljning kopplat till kommunikation handläggare och utmaningar hos målgruppen. Återkoppling till utförarna kring viktiga områden som lyftes fram där kommer ske under våren 2023, likaså om det är oklarheter kring svaren och kommentarerna i Checklistan nedan. I kommande kvalitetsuppföljningar kan med fördel samma frågor integreras på ett sätt som också medför en ökad svarsfrekvens.

Nedan följer Checklistan där återkopplingen är god och så även årets resultat. Ett tydligt positivt trendbrott är påtagligt kopplat till fråga 16/brandsäkerhetsutbildning, där alla 13 utförare redovisar att de har rutiner enligt kravställning, i jämförelse med föregående år då fyra av utförarna visade på brister inom den verksamheten. Anledningen till den positiva utvecklingen torde vara de tydliga krav som ställdes på dessa utförare att omgående påbörja och sedan redovisa förbättringar kopplat till brandsäkerhetsutbildning och rutiner.

6. Checklista tillsyn 2022

Nedan följer en redogörelse tillsynsresultaten för samtliga 13 privata utförare vars verksamhet har följts upp i kvalitetsuppföljningen 2022.

FRÅGOR/KRAV

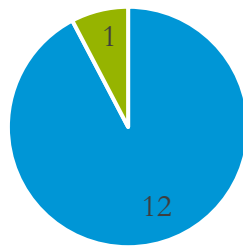
UPPFYLLER KRAVEN

KOMMENTAR

1. Registreringsbevis, F-skatt

Innehar av Bolagsverket utfärdat registreringsbevis samt är godkänd för F-skatt

- ja
- nej

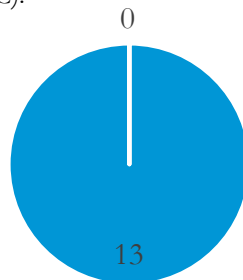

En utförare, Stockholms stadsmision, är en ideell förening och inte ett företag, därav har de redovisat ett nej kring registreringsbevis och företagsskatt.

2. Ekonomisk kapacitet

Ekonomisk kapacitet, utdrag från Upplysningscentralen (UC).

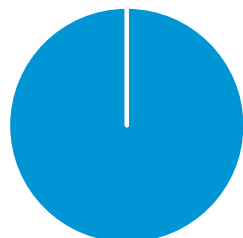
- ja
- nej

3. Ansvarsförsäkring

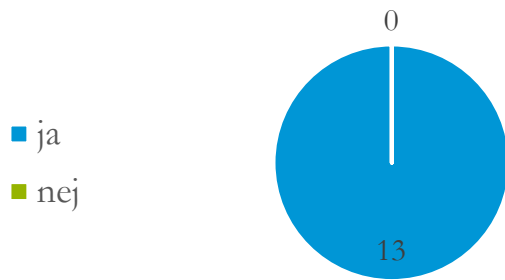
Ansvarsförsäkring som säkerställer att kunden och kommunen hålls skadeslös för skada orsakad genom fel eller försummelse av personal anställd hos anordnaren.

- ja
- nej

4. Belastningsregistret

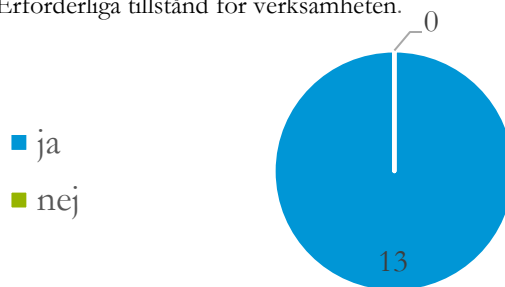
Utdrag från belastningsregistret.

En av organisationerna lägger till en kommentar om att all personal lämnar utdrag från belastningsregistret en gång per år.

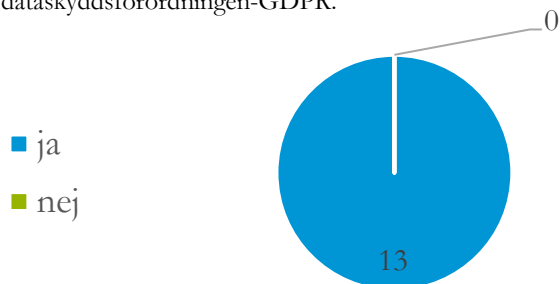
5. Erforderliga tillstånd

Erforderliga tillstånd för verksamheten.

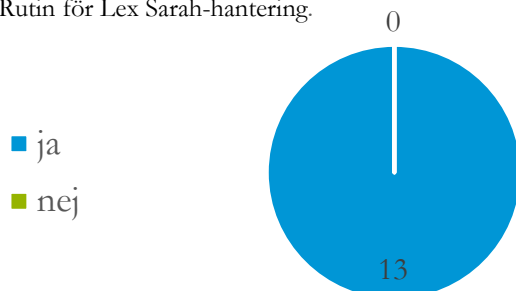
6. Rutiner för sekretess, GDPR

Anordnaren och all personal iakttar och har rutiner för sekretess och efterlevnad av dataskyddsförordningen-GDPR.

7. Lex Sarah-hantering

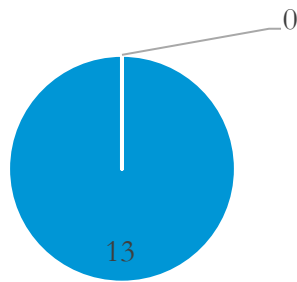
Rutin för Lex Sarah-hantering.

8. Ledningskompetens

Adekvat kompetens för att utöva ledning över och utföra daglig verksamhet.

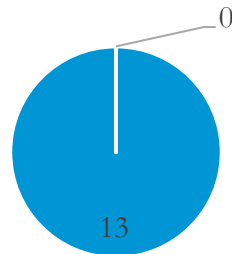
- ja
- nej

9. Ledningssystem

Verksamhetens personal arbetar i enlighet med processerna och rutinerna som ingår i ledningssystemet.

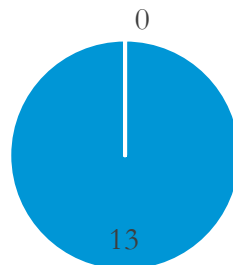
- ja
- nej

10. Riskanalys

Riskanalys tillämpas för att identifiera och undanröja händelser som kan innebära brister i verksamhetens kvalitet.

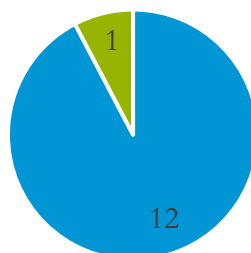
- ja
- nej

11. IVO

Redovisning i händelse av tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

- ja
- nej

En av utförarna meddelar att de inte har haft tillsyn av IVO. "inte aktuellt, vi driver konsulentstöd jour/familjehem." Ärendet kommer beredas vidare för förtydligande från aktuell utförare.

Ytterligare två utförare kommenterade, där den ena hade tillsyn pågående tillsyn under tiden för kvalitetsuppföljningen. Återkoppling 2023. Den andra hade precis haft och bifogade protokollet med mycket goda resultat.

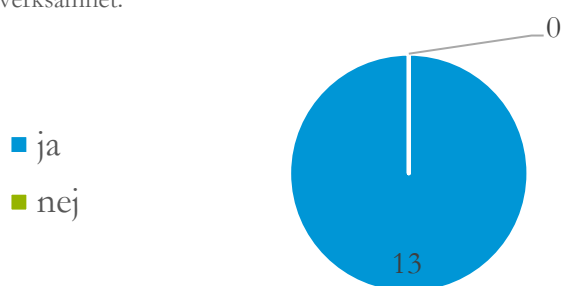
12. Tolk

Tolk ombesörjs, bekostas och anlitas vid behov.

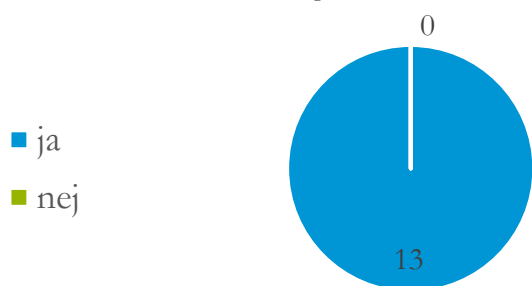
13. Anmälan om missförhållanden

Personal har kännedom om att de har rätt att till kommunen anmäla missförhållanden i anordnarens verksamhet.

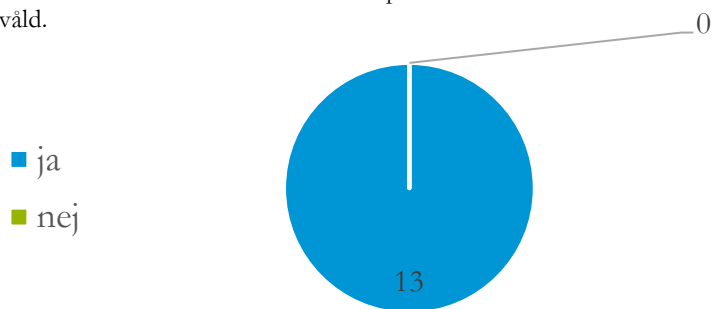
14. Barn som avviker

Rutiner för om barnet/den unge avviker

15. Hot och våld

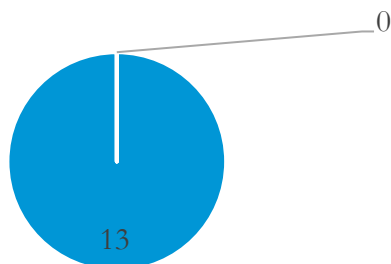
Anordnaren ska tillse att det finns en plan mot hot och våld.

16. Brandutbildning

Utbildningsplan för brandutbildning finns samt att regelbunden brandsyn samt brandlarm och brandskydd bekostas.

- ja
- nej

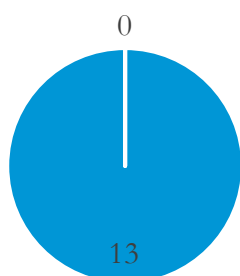
En utförare förtydligar i kommentar att de har brandutbildningar vart femte år samt träningsutbildning varje år som både personal och ungdomar deltar i.

Ytterligare en kommentar med förtydligande om att, "Familjer får information skriftlig samt muntlig av ansvarig konsulent gällande brandsäkerhet och skydd."

17. Lokaler

Ändamålsenliga lokaler finns

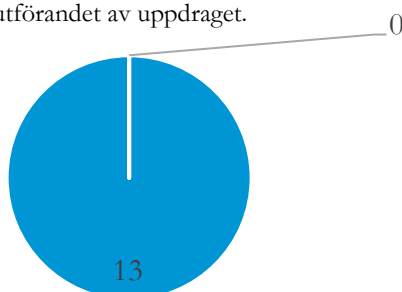
- ja
- nej

18. Miljöpolicy

Att det finns en miljöpolicy, i vilken det framgår hur miljöarbetet planeras, styrs och utvecklas för att minska negativ miljöpåverkan vid utförandet av uppdraget.

- ja
- nej

19. Dokumentation och gallring

Anordnaren dokumenterar och gallrar enligt gällande lagar, förordningar och föreskrifter.

- ja
- nej

